

Народна банка Србије

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2012

САДРЖАЈ

Реч гувернера	2
О Народној банци Србије	4
Историјат	6
Сто двадесет осам година од оснивања	7
Чланство у „Глобалном договору“ Уједињених нација	8
Примена десет принципа у пракси	10
Друштвена заједница	12
Заштита и едукација корисника финансијских услуга	12
Канцеларија за контакте с привредницима	15
Канцеларија главног економисте	16
Едукација о елементима заштите новца и упознавање с познатим типовима фалсификата	16
Финансијска едукација младих	17
Изложбене активности	19
Донације	22
Друштвено одговорне активности запослених	25
Борба против корупције	27
Улога Народне банке Србије у борби против прања новца и финансирања тероризма	27
Етички кодекс	28
Јавне набавке	29
Добробит запослених	30
Безбедност и здравље на раду – седиште	30
Безбедност и здравље на раду – Завод за израду новчаница и кованог новца	30
Погодности	32
Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање	32
Заштита животне средине	34
Обрада отпадних вода	34
Управљање технолошким отпадом и опасним хемикалијама	34
Контрола емисије гасова	34
Сортирање отпада у седишту и филијалама	35

РЕЧ ГУВЕРНЕРА

Народна банка Србије, односно њени запослени свакодневно раде на остваривању наших основних, законом дефинисаних циљева. Радећи на том послу, постизању и очувању стабилног динара, инфлације у оквиру пројекције и јачању финансијске стабилности, увек на уму имамо наше грађане, никада не губећи из вида да Народна банка Србије постоји управо због њих и да су они ти којима полажемо рачуне за све оно што радимо.

Због тога настојимо да Народна банка Србије као банка свих банака и њених грађана буде кућа отворених врата. Своју отвореност управо показујемо дугогодишњим радом на пољу друштвене одговорности према различитим циљним групама у нашем друштву. Унутар куће то чинимо односом према запосленима, развијајући њихову одговорност за очување угледа Народне банке Србије. Према широј друштвеној заједници, поред законом дефинисаних циљева, активни смо у областима борбе против корупције, заштите и едукације корисника финансијских услуга, деце и омладине.

У области борбе против корупције, континуирано радимо на едукацији запослених у банкама за обављање послова обраде готовог новца, чији се најважнији део односи на откривање фалсификата. Такође, у борби против прања новца и финансирања тероризма Народна банка Србије има двоструку улогу – регулатора и супервизора.

На међународном плану Народна банка Србије, преко свог представника, активно учествује у раду Манивала, једног од комитета Савета Европе који окупља стручњаке за проблематику спречавања прања новца и функционише на принципу узајамних евалуација држава чланица.

Када је реч о корисницима финансијских услуга, кроз рад Центра за заштиту и информисање корисника финансијских услуга, настојимо да грађанима пружимо помоћ у остваривању њихових права, као и помоћ у разумевању и коришћењу услуга финансијског сектора. У току прошле године одржан је велики број едукативних трибина широм Србије на којима су грађани могли да се ближе информишу о финансијским производима и услугама.

Ради успостављања активније двосмерне комуникације с привредницима, у филијалама Народне банке Србије отворене су канцеларије за контакте с привредницима. Годину дана након њиховог отварања, привредници су веома позитивно оценили рад канцеларија, задовољни чињеницом што су у могућности да директно комуницирају с представницима Народне банке Србије и с њима размене мишљења о стању у привреди, актуелним привредним и макроекономским кретањима, ефектима мера економске и монетарне политике и сл.

Више од 34.000 деце, омладине и грађана је у току 2012. године погледало изложбене поставке, учествовало у едукативним програмима и културно-образовним садржајима Народне банке Србије. Узимањем учешћа у традиционалним културним манифестацијама попут „Дана Франкофоније“, „Ноћи музеја“ и многих других, као и уступањем изложбеног простора хола зграде на Славији за организацију манифестација с различитим културним и друштвеним садржајима, Народна банка Србије је у јавности препозната као активни партнер у пројектима од ширег друштвеног значаја.

У складу са стратешким опредељењем да се повећава број партнерских институција с којима сарађујемо на пољу финансијске едукације деце и омладине, Народна банка Србије је, у сарадњи с библиотекама, реализовала едукативне активности у Краљеву, Бору, Димитровграду, Чачку и Пожеги.

Посебно смо поносни на чињеницу што је на првом Међународном самиту за финансијску едукацију и укључивање деце и омладине, у организацији Међународног покрета за финансијску едукацију деце и омладине, Народна банка Србије добила признање

за изванредан допринос, визионарство и иновативан приступ који примењује у области финансијске едукације младих у својој држави.

У току 2012. године реализовали смо и бројне хуманитарне активности. Наши запослени радо учествују у традиционалним божићним и ускршњим продајним изложбама, акцијама прикупљања намирница за угрожене категорије становништа и сл. Такође, организовали смо и волонтерску акцију на којој су запослени уређивали Дом Црвеног крста у Вршцу.

Као један од оснивача и активан члан „Глобалног договора“ Уједињених нација у Србији, Народна банка Србије у потпуности подржава десет принципа „Глобалног договора“ који се односе на заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције. Постојање овакве иницијативе не само да омогућава афирмацију и развој концепта друштвено одговорног пословања већ пословним субјектима даје прилику да уче на искуствима других и размењују добре примере из праксе. Управо у оквиру те иницијативе, Народна банка Србије је склопила многа партнерства у широј друштвеној заједници и реализовала заједничке пројекте.

И у наредним годинама наставићемо да радимо максимално посвећено и професионално, одговорни према себи, традицији дугој 129 година и, наравно, грађанима, увек размишљајући о томе какав ће ефекат на њих имати тај посао.

Гувернер
др Јоргованка Табаковић

О ИЗВЕШТАЈУ И ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНОМ ПОСЛОВАЊУ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије за 2012. годину шести је по реду који наша институција издаје. Извештај обухвата активности које се спроводе на плану друштвено одговорног пословања и објашњава приступ који наша институција има у погледу друштвене одговорности. Истовремено, прати тенденције у савременом пословању према којима друштвена одговорност постаје интегрални део сваке институције, компаније или организације. Такође, објављивање овог извештаја обавезује на континуиран рад на унапређењу ове области.

Редовним извештавањем о друштвено одговорном пословању:

идентификујемо нова решења и континуирано постављамо нове правце развоја;

демонстрирамо нашу посвећеност разумевању тренутних изазова које са собом доноси савремено пословање посебно у финансијском сектору;

доприносимо успостављању отвореног дијалога са заинтересованим странама.

Деценије трајања и традиција Народне банке Србије обавезују нас да друштвено одговорно пословање меримо и утицајем који она има у ширењу и промоцији друштвених вредности. Народна банка Србије својом професионалношћу, чувањем кредибилитета институције и односом према грађанима и својим запосленима жели да својим позитивним примером утиче и на друге институције, компаније и организације.

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије је самостална и независна у обављању функција утврђених Законом о Народној банци Србије и другим законима, а за свој рад је одговорна Народној скупштини Републике Србије.

Основни циљ Народне банке Србије је постизање и очување ценовне стабилности. Поред тога, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система.

Народна банка Србије има следеће функције:

утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;

управља девизним резервама;

утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;

издаје и одузима дозволе за рад и врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;

издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања и врши надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;

издаје и одузима дозволе за рад друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

издаје и одузима дозволе за обављање послова лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује лизинг;

обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, даваоци финансијског лизинга, друштва за осигурање и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, у складу са законом;

издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;

уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;

обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију не угрожавајући притом своју самосталност и независност.

Органи Народне банке Србије су:

Извршни одбор,

гувернер, и

Савет гувернера.

Извршни одбор утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система, а посебно утврђује:

програм монетарне политике Народне банке Србије;

начин утврђивања каматних стопа Народне банке Србије и начин обрачуна, наплате и плаћања камате на пласмане и друга потраживања Народне банке Србије, као и на средства на која Народна банка Србије плаћа камату;

услове и начин издавања хартија од вредности Народне банке Србије;

услове под којима и начин на који Народна банка Србије спроводи операције на отвореном тржишту и обавља дисконтне послове;

политику одобравања краткорочних кредита;

политику курса динара;

основице за обрачунавање обавезне резерве и стопе обавезне резерве, као и начин, услове и рокове издавања и коришћења средстава обавезне резерве банака;

политику управљања девизним резервама, као и смернице за управљање тим резервама;

друге инструменте и мере монетарне и девизне политике;

мере за одржавање ликвидности банака;

мере и активности, у оквиру надлежности Народне банке Србије, ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Извршни одбор утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике. Поред тога, Извршни одбор на предлог Управе за надзор над финансијским институцијама доноси прописе Народне банке Србије у области контролне и надзорне функције, у складу са законима којима се уређује обављање тих функција. Такође, одлучује о давању прелиминарних одобрења, као и о давању и одузимању финансијским институцијама (банкама, друштвима за осигурање, даваоцима финансијског лизинга и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима) дозвола за рад, односно обављање делатности.

Извршни одбор доноси одлуке на седницама, већином гласова свих чланова, а случају изједначеног броја гласова, одлучује глас гувернера. Чланови извршног одбора су: гувернер др Јоргованка Табаковић, вицегувернери Веселин Пјешчић, др Диана Драгутиновић и Ана Глигоријевић и директор Управе за надзор над финансијским институцијама Ђорђе Јевтић.

Народном банком Србије руководи гувернер, који заступа и представља Народну банку Србије. Гувернера Народне банке Србије бира Народна скупштина Републике Србије с мандатом од шест година, с правом поновног избора.

Гувернер:

руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад;

спроводи одлуке Извршног одбора и Савета;

доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета;

предлаже прописе, опште и појединачне акте које доносе Извршни одбор и Савет, ако Законом о Народној банци Србије није друкчије уређено;

уређује унутрашњу организацију Народне банке Србије и систематизацију радних места у Народној банци Србије, као и радне односе запослених у Народној банци Србије;

именује и разрешава запослене који руководе организационим јединицама у Народној банци Србије и обавља друге послове утврђене Законом о Народној банци Србије;

као председавајући Извршног одбора, потписује решења која доноси Извршни одбор.

Савет гувернера чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора.

Савет:

доноси Статут Народне банке Србије, на предлог Извршног одбора;

утврђује режим курса динара, на предлог Извршног одбора, уз сагласност Владе;

доноси стратегију управљања девизним резервама, на предлог Извршног одбора;

одлучује о чланству у међународној финансијској организацији и институцији;

доноси финансијски план Народне банке Србије;

усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије;

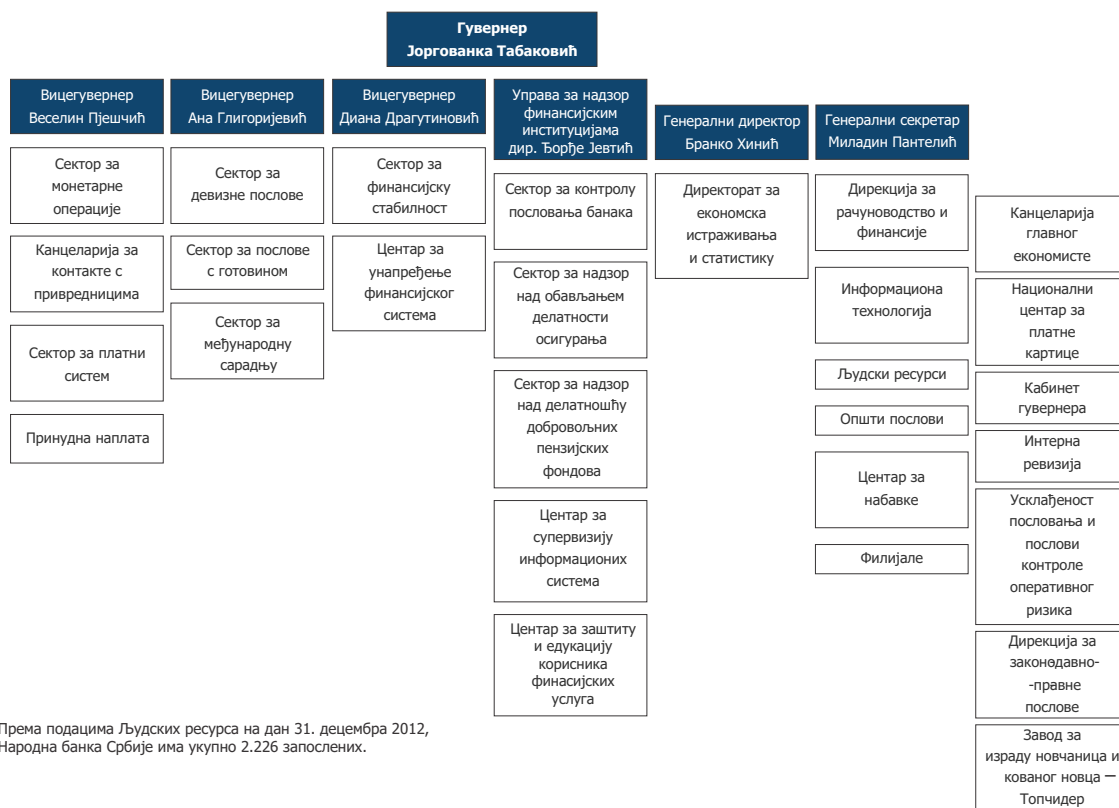
бира руководиоца у Народној банци Србије за послове интерне ревизије;

бира спољног ревизора;

разматра извештај спољног ревизора и прати примену његових препорука у Народној банци Србије;

врши надзор над системом финансијског извештавања, управљања ризицима и унутрашњих контрола у Народној банци Србије;

оцењује да ли су рачуноводствене политике и процедуре које су усвојене у Народној банци Србије одговарајуће;

Према подацима Људских ресурса на дан 31. децембра 2012, Народна банка Србије има укупно 2.226 запослених.

у сваја годишњи план о обављању интерне ревизије у Народној банци Србије и периодично разматра извештаје о обављеној интерној ревизији;

врши надзор над обављањем интерне ревизије и усклађености пословања у Народној банци Србије;

доноси стратегију развоја Народне банке Србије, коју предлаже Извршни одбор, и прати њено спровођење.

У оквиру Народне банке Србије, у складу са Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије, образује се Управа за надзор над финансијским институцијама. У Управи за надзор над финансијским институцијама обављају се послови:

контроле пословања банака;

надзора над обављањем делатности осигурања;

надзора над обављањем делатности друштава за управљање добровољним пензијским фондовима;

надзора над обављањем послова финансијског лизинга;

заштите корисника финансијских услуга;

контроле платног промета у земљи и са иностранством;

истраживања у области контролне, односно надзорне функције Народне банке Србије;

сарадње Народне банке Србије са страним институцијама и домаћим органима и институцијама надлежним за надзор у области финансијског пословања.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију, Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, чије се обавезе и одговорности одређују Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Историјат

Српска држава је, након ослобођења од Турака, своје нововековно постојање започела оснивањем најважнијих државних и културних институција – Народне библиотеке (1832), Лицеја – претече стручне високошколске установе (1838), Друштва српске словесности – касније Академије наука (1841), Народног музеја (1844) и Народног позоришта (1868).

У време формирања тих националних стожера, новчани систем Србије карактерисало је одсуство националног новца и употреба чак 43 монете других држава.

Потреба за оснивањем централне банке постајала је све очигледнија. У „Србским новинама“, у чланку „Данашња новчана криза“, објављеном 1854. године,

наилазимо на први писани помен о неопходности оснивања једне такве институције. Ипак, од прве иницијативе о томе до њене реализације протекле су три деценије. Тек 1884. године заживела је таква институција под именом Привилегована народна банка Краљевине Србије.

Банка је организована по угледу на Белгијску народну банку, која је у то време важила као образац савременог организовања банкарске институције. Формирани су Збор акционара, Главни одбор, Управни одбор, Надзорни одбор и Есконтни одбор и установљене функције гувернера (први гувернер је био Алекса Спасић, до тада министар без портфеља) и вицегувернера.

У прво време, Привилегована народна банка Краљевине Србије била је смештена у самом центру града, у Кнез-Михаиловој улици, а после у репрезентативном, наменски подигнутом здању у Улици краља Петра, у коме је и данас. Пројекат је израдио афирмисани бечки архитекта Константин Јовановић, син Анастаса Јовановића, првог српског литографа и дворуправитеља кнеза Михаила Обреновића. За то своје дело у стилу неоренесансног академизма, које би могло, како је записао Феликс Каниц, „да краси сваки велики град“, одликован је 1890. године, када је зграда и усељена.

Након Првог светског рата и уједињења дела Јужних Словена, Привилегована народна банка Краљевине Србије прерасла је, по закону од 26. јануара 1920. године, у Народну банку Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и под тим именом преузела послове на целој територији Краљевине. Услед потреба које је изискивао повећани обим послова, зграда Банке је, по пројекту њеног аутора, мајсторски дозидана (између 1923. и 1925. године), тако да представља изузетно успелу целину.

Иако основана као привилегована приватна акционарска установа, пословање Банке се одвијало под сталном контролом државе. До 1920. године, када је њена територијална надлежност проширена, законодавац је Банку сматрао само као кредитну установу, а од 1931. године поверена јој је као прва функција – монетарна политика, а као друга – кредитна политика. Први и најважнији задатак Банке, која, у складу с променом имена државе од 1929. делује под називом Народна банка Краљевине Југославије, постаје старање о новцу и одржавање његове стабилности.

За време Другог светског рата (од априла 1941. до октобра 1944) обављала је послове из свог представништва у Лондону. У септембру 1946. године Банка је национализована и од тада је обављала своје функције под именом Народна банка Југославије.

Законом за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, који је ступио на снагу 4. фебруара 2003. године, Народна банка Југославије наставља и даље да ради као орган државе Србије. Законом о Народној банци Србије, који је ступио на снагу 19. јула 2003. године, утврђени су положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије.

Културно наслеђе – Архив Народне банке Србије

Архив Народне банке Србије је у току 2012. године наставио делатност на популарисању архивске грађе која се односи на историју Банке и промовисању вредности, о чему је писано у публикацији „Ђорђе Вајферт – визионар и прегалац (1850–1937); Лична и пословна илустрована биографија“. Ово дело, које је Народна банка Србије објавила 2010. године поводом обележавања 160-годишњице рођења Ђорђа Вајферта, представљено је у Костолцу у оквиру манифестације „Костолачко културно лето“.

Потврђујући у пракси да документација Народне банке Србије може послужити у најразноврсније сврхе, међу којима и оне које чине културну делатност, Архив Народне банке Србије је избором фото, видео и документарног материјала, учешћем у снимању, као и давањем примедба и сугестија, заузео битно место у реализацији играно-документарног филма о Ђорђу Вајферту.

У склопу активности које се односе на представљање архивске грађе Народне банке Србије, Архив је приредио каталог за изложбу централне банке Србије и Француске у време Првог светског рата, који је, као и сама изложба, приказан јавности у Мермерној сали Банке Француске у оквиру изложбе „Београд–Париз: Приче о једној сарадњи (1886–2012)“.

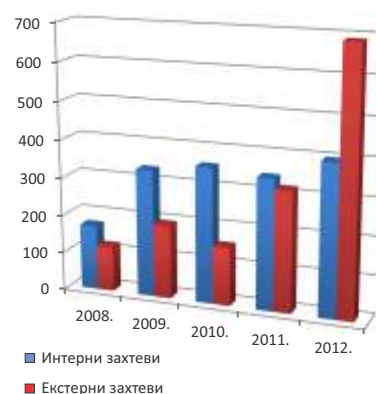
На основу ранијих активности на дигитализацији „Српских новина“, званичног гласила Краљевине Србије у периоду 1883–1919, као и размене дигиталних архива с Народном библиотеком Србије ради комплетирања тог гласила (1834–1919), Архив Народне банке Србије је узео учешћа у националном програму дигитализације свих српских службених гласила за период 1813–2013, којим руководи „Службени гласник“ Републике Србије. С тим у вези, организовано је потписивање протокола о сарадњи, обезбеђени су скенирани примерци новина и пружена је подршка у потребној архивској грађи.

У вези са актуелним питањем реституције имовине одузете након Другог светског рата, Архив је медијски представио своју изворну подлогу која се односи на ту тему, и то пре свега грађу насталу у поступку експропријације имовине по тзв. првом закону о експропријацији (1947–1958).

Намеравајући да истраживањем у страним архивима што више комплетира сопствену изворну основу, Архив Народне банке Србије је снимио преко 2.500 страница докумената Архива Банке Француске који се односе на прошлост српске/југословенске централне банке и државе у периоду 1883–1970. и те снимке понудио на увид јавности у архивској читаоници „Марко Стојановић“.

У оквиру манифестације „Дани европске баштине“, која је организована у сарадњи са Одељењем за комуникације, посетиоцима је одржано више предавања о донаторству и задужбинарству које је у 19. и почетком 20. века неговала српска финансијска елита.

Интерни и екстерни захтеви за истраживање у периоду 2008–2012.

Извор: Народна банка Србије.

Сто двадесет осам година од оснивања

Пригодном манифестацијом за запослене под називом „Дан Банке“ сваке године 2. јула обележава се дан када су отворени шалтери Привилеговане народне банке Краљевине Србије.

Циљ ове манифестације, која је 2012. године одржана под слоганом „...јер негујемо добре традиције наше институције“, јесте да се, поред обележавања 128 година рада, кроз пријатно дружење унапреди комуникација међу запосленима. У прилог томе да такав вид традиционалног обележавања „Дана Банке“ наилази на позитивне реакције запослених, говори и чињеница да сваке године присуствује све већи број запослених.

Неки од коментара запослених:

„Упркос тешкој економској ситуацији у којој се наша земља налази, Народна банка Србије је остала верна својој традицији поштовања радника кроз различите облике друштвеног живота: стручног, спортског и културног. Ти сусрети нам уливају велику наду и охрабрење да ће нам колико данас и сутра бити много боље.“

„Желим пре свега да вам пренесем прелепе утиске с прославе 128 година Народне банке Србије и диван осећај позитивне енергије својих колега који су били присутни на прослави из Филијале у Ужицу. С обзиром на то да смо најудаљенија Филијала, требало нам је највише времена и напора да учествујемо у заједничком слављеничком дружењу. Ипак, то није била препрека да се придружимо осталим колегама из Народне банке Србије у овом пригодном тренутку.“

„Хвала вам свима на једној дивној вечери коју смо провели у предивној атмосфери на Топчидеру, са изузетно осмишљеним програмом за дружење запослених Народне банке Србије.“

ЧЛАНСТВО У „ГЛОБАЛНОМ ДОГОВОРУ“ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Након оснивања „Глобалног договора“ 6. децембра 2007. године Народна банка Србије је, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила своје залагање у промоцији и афирмацији овог најмасовнијег добровољног удружења на свету (с преко 10.000 чланова из више од 140 земаља) посвећеног промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор“ од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. За пет године рада у Србији број чланица се повећао на 90. Међу њима, поред великих компанија, ту су и представници средњих и малих предузећа, невладиних организација, пословних удружења, академских институција, градова и синдиката.

Народна банка Србије је у току 2012. године активно учествовала у раду радних група за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, социјално укључивање, едукацију и развој друштвено одговорног пословања, животну средину и подршку у ванредним ситуацијама.

Као председавајућа Радној групи за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, Народна банка Србије је, заједно са осталим чланицама Радне групе, радила на реализовању два пројекта из области финансијске едукације, што је и основни циљ ове групе.

У пројекту сарадње са средњим школама у којима постоји образовни профил „Банкарски службеник“, школама је омогућена:

- једнонедељна/двонедељна пракса за ученике трећег/четвртог разреда у филијалама банака чланица,

- посета Центру за посетиоце Народне банке Србије и Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер,

- тематска предавања за ученике и наставнике, и

- похађање стручних семинара Академије за банкарство и финансије за професоре овог образовног профила.

Сарадња је озваничена потписивањем Протокола о сарадњи између Заједнице економских, правно-

-биротехничких, трговинских и угоститељско-туристичких школа Републике Србије и „Глобалног договора“ у Србији. Та сарадња биће настављена и у 2013. години.

Бесплатне радионице за грађане под називом „Управљање личним финансијама“ производ су сарадње „Глобалног договора“ у Србији и Хрватске удруге банака. С обзиром на позитивна искуства Хрватске, чланице Радне групе одлучиле су да организују и покрену бесплатне интерактивне радионице за грађане о планирању и управљању личним финансијама и у Србији. Поред финансијске едукације, велики значај треба дати и међусобној сарадњи банака чланица и више пословних субјеката који учествују у организацији и реализовању овог пројекта. Пројекат у центар пажње ставља клијента и његову едукацију, а покренут је с циљем да се грађани, кроз обуку и саветовање, упознају с финансијским услугама, ојачају поверење у банкарски сектор, као и да им се помогне у ефикаснијем управљању кућним буџетом.

До сада је одржано 36 радионица (31 у Београду, по једна у Нишу, Новом Саду и Краљеву и две на

Копонику), на којима је учествовало више од 450 грађана. Учесници су организацију радионица (место, време и простор), разумљивост и начин обраде, као и корисност радионица, оценили највишим оценама.

Као највећу корист од радионица грађани наводе бољи преглед прихода и трошкова личног/кућног буџета, нови поглед на планирање и остваривање циљева, нова сазнања о могућностима уштеде, сагледавање реалних финансијских могућности, као и будућа побољшања у управљању личним/кућним буџетом.

У 2012. години чланице Радне групе су израдиле *e-learning* апликацију „Управљање личним финансијама“, која је постављена на сајт пројекта. Планиран је и нови циклус радионица за 2013, а акценат ће бити стављен на одржавање радионица у мањим градовима, у сарадњи с локалним организацијама, као и на ширење мреже партнера у њиховој реализацији.

Више информација о свим активностима „Глобалног договора“ у Србији може се наћи на веб-страници www.unglobalcompact.rs.

Примена десет принципа у пракси

Десет принципа „Глобалног договора“ из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о фундаменталним принципима и правима на раду, Декларацији о животној средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

Људска права

Принцип 1: привредни субјекти треба да подржавају и поштују заштиту међународно признатих људских права;

Принцип 2: да својим пословањем не учествују у кршењу људских права.

Примена:

- Народна банка Србије чланством и учешћем у „Глобалном договору“ потврђује и афирмише вредности и политику заштите људских права Уједињених нација.

План активности:

- подршка пројектима социјалног укључивања и образовања особа са инвалидитетом.

Стандарди рада

Принцип 3: привредни субјекти треба да подржавају слободу удруживања и потпуну примену права на колективно преговарање;

Принцип 4: укидање свих облика принудног и присилног рада;

Принцип 5: укидање свих облика децјег рада;

Принцип 6: укидање дискриминације у погледу запошљавања и избора занимања.

Примена:

- у оквиру Народне банке Србије, Синдикат Народне банке Србије функционише као самостална, демократска и независна организација запослених;
- у синдикалну организацију учлањена су 1.274 запослена;
- у току 2012. године Синдикат је постао члан Сталног комитета Синдиката европских централних банака;
- у погледу радно-правног, материјално-социјалног и економског положаја запослених, у оквиру Синдиката су реализоване бројне активности: 26 запослених је судским путем враћено на посао, решена су четири појединачна случаја запослених, реализовано је 17 састанака с послодавцем или с лицем које је он овластио, 158 чланова је користило могућност новчане позајмице, у укупној вредности од 4.470.000 динара, 155 чланова је користило материјалну помоћ, у укупној вредности од 1.550.000 динара;
- од укупног броја запослених у Народној банци Србије, 54% чине жене, а 46% мушкарци;
- од укупног броја запослених на руководећим позицијама, 52% чине жене, а 48% мушкарци;
- у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, Народна банка Србије сноси трошкове процене радне способности;
- у Народној банци Србије ради 31 запослени са статусом особе са инвалидитетом;
- статус особе са инвалидитетом у току 2012. године остварило је седам запослених;
- припремљено је обавештење о правима и обавезама послодавца и запослених у вези с превенцијом и заштитом од злостављања на раду, о чему су запослени упознати преко вебхауса.

Животна средина

Принцип 7: привредни субјекти треба да одговорно подржавају принцип предострожности у односу на изазове животне средине;

Принцип 8: промовисање пројеката веће одговорности према животној средини;

Принцип 9: употреба и развој технологија нешкодљивих за животну средину.

Примена:

- редукција употребе, сортирање и рециклажа папира, ПЕТ амбалаже и канцеларијског материјала;
- зграда Народне банке Србије на Славији је међу високоаутоматизованим зградама, захваљујући чему се врше знатне уштеде енергије;
- провера ефикасности у примени нових технологија у области обраде отпадних вода, рационализација потрошње основних ресурса (свеже воде и енергије) у Заводу за израду новчаница и кованог новца;
- управљање отпадом као секундарном сировином, отпадом с посебним токовима управљања и опасним отпадом, у складу са законским прописима – Завод за израду новчаница и кованог новца;
- управљање опасним хемикалијама ради безбедног руковања и њихове потрошње – Завод за израду новчаница и кованог новца;
- контрола емисије гасова како би се спречило загађење – Завод за израду новчаница и кованог новца.

План активности:

- даља примена мера за ефикасно трошење ресурса;
- покретање иницијативе за рециклирање папирних убруса;
- даља примена мера рационализације у потрошњи природних ресурса, управљањем отпадом, у складу с прописима, уз израду плана управљања отпадом за период 2013–2016. и рационалном потрошњом опасних хемикалија, уз могућу замену с мање опасним хемикалијама;
- даља подршка, промовисање и примена свих активности које се односе на заштиту животне средине.

Борба против корупције

Принцип 10: привредни субјекти треба да се боре против свих облика корупције, укључујући и изнуду и подмићивање.

Примена:

- Народна банка Србије објављује Годишњи извештај о пословању и резултатима рада, који је одобрила акредитована ревизорска кућа;
- у складу с Правилником о пословном понашању запослених у Народној банци Србије, пријављено је девет поклона, од којих је за осам процењено да се не могу сматрати пригодним, односно протоколарним, па су враћени поклонодавцу;
- у протеклом периоду дато је 16 позитивних мишљења о томе да ли би поједини послови које би запослени обављали ван радног времена могли да утичу на могућност стварања сукоба интереса (писање ауторских чланака, књига, држање презентација на одређене теме и др.);
- Агенцији за борбу против корупције достављена су четири тромесечна извештаја о активностима предузетим ради спровођења Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције.
- на 40. редовном заседању Манивала успешно је одбрањен и усвојен други Извештај о напретку у оквиру трећег круга евалуације мера и радњи које Република Србија предузима на плану спречавање прања новца и финансирање тероризма;
- у 2012. години забележено је око 41.000 посета интернет страници Народне банке Србије која се односи на јавне набавке. Сprovedено је 460 поступака набавки, од чега је 378 поступака јавних набавки, по којима је закључено 216 уговора и 190 наруџбеница. Преостала 82 поступка су изузета од поступака јавних набавки и по њима је закључено 87 уговора.

План активности:

- Народна банка Србије ће наставити да предузима активности усмерене на испуњење обавеза које произлазе из Закона о Агенцији за борбу против корупције, Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције и о томе ће на тромесечном нивоу подносити извештаје Агенцији за борбу против корупције;
- у току 2013. године, ради додатног унапређења обуке запослених у области пословне етике, биће организоване нове активности.

ДРУШТВЕНА ЗАЈЕДНИЦА

Заштита и едукација корисника финансијских услуга

Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга је у 2012. години грађанима активно пружао помоћ у остваривању њихових права поступањем по приговорима, посредовањем у решавању спорних односа и информисањем и едукацијом корисника финансијских услуга.

Поступање по приговорима

У току 2012. године Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга примио је 2.617 приговора и преурањених приговора на рад финансијских институција, што је за 39% више него у 2011. години.

Примљено је 1.777 приговора, или за 58,4% више у односу на 2011. годину. Од тога, највише приговора, 85,1%, односило се на рад банака, или за 77% више у поређењу са 2011.

Од 1.513 приговора упућених на рад банака, највећи број односио се на кредите (61,1%), текуће

рачуне (17,3%) и платне картице (12,4%). На рад друштава за осигурање упућено је 246 приговора, што је незнатно више у односу на претходну годину. Највећи број приговора односио се на аутоодговорност (48%), животну осигурање (16,7%) и каско осигурање (8,5%). На рад осталих давалаца финансијских услуга упућено је 18 приговора, или 1,1% укупног броја приговора.

Посредовања

У 2012. години заказано је 136 поступака посредовања, или за 24,9% мање него у прошлој години. Имајући у виду и податак да је број приговора у 2012. години порастао за око 60% у односу на 2011, може се закључити да се све већи број приговора завршава у првој фази поступања по приговору корисника.

Од укупног броја поступака посредовања по којима је поступак окончан, у 48% случајева споразум је постигнут између финансијских институција и њихових клијената. Највећи број поступака посредовања односио се на спорне односе између

Број приговора по даваоцима финансијских услуга (1. 1 – 31. 12. 2012)

Даваоци финанс. услуга	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно	У %
Банке	127	160	134	127	127	100	104	132	115	138	118	131	1513	85,1%
Друштва за осигурање	16	15	18	25	24	24	16	14	26	21	26	21	246	13,8%
Даваоци лизинга	1	2	0	0	0	0	1	1	3	0	4	4	16	0,9%
Друштва за управљање ДПФ	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1%
Остало	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,1%
УКУПНО	144	177	152	152	152	124	121	147	144	159	148	157	1.777	100%

Извор: Народна банка Србије.

Број поступака посредовања по даваоцима финансијских услуга (1. 1. – 31. 12. 2012)

Даваоци финансијских услуга	У току	Поравнања	Обуставе	Одустанци	Укупно
Банке	11	40	39	0	90
Друштва за осигурање	5	18	23	0	46
УКУПНО	16	58	62	0	136

Извор: Народна банка Србије.

банакa и њихових клијената, и то по основу кредитних послова (37%), текућих рачуна (14%) и платних картица (13%). Када је реч о спорним односима између друштава за осигурање и њихових клијената, највећи број поступака посредовања односио се на аутоодговорност (12%).

Информисање корисника финансијских услуга

У току 2012. Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга примио је 934 питања у вези с финансијским услугама и правима корисника по основу коришћења тих услуга, што је за 34% више него у 2011. години.

Корисници су упутили и 19.546 позива. Ако се изузму позиви који су се односили на пружање сервисних информација, највише питања било је у вези с банкарским услугама, мењачким пословима и осигурањем. Примљен је и 1.171 упит електронским путем с питањима о процедури упућивања приговора на рад финансијских институција, висини курса, замени новчаница, принудној наплати, платном промету итд. На све упите је одговорено у прописаном року.

Финансијска едукација грађана

Ради пружања свеобухватних и разумљивих информација о финансијском тржишту и производима с којима се корисници на том тржишту сусрећу, израде нових и савремених мултимедијалних и интерактивних едукативних материјала, сталног унапређења онлајн садржаја посвећених финансијској едукацији, одржавања едукативних радионица и трибина широм земље (како би се обезбедило финансијско описмењавање грађана, привредника и шире јавности), Извршни одбор Народне банке Србије усвојио је Стратегију развоја финансијске едукације Народне банке Србије за период 2012–2015.

У складу с препорукама Организације за економску сарадњу и развој, у току 2012. први пут је, путем истраживања јавног мњења, обављено мерење финансијске писмености грађана Србије.

Циљ истраживања било је мерење и вредновање нивоа финансијске писмености становништва Србије на националном нивоу, као и на нивоу одређених друштвено-социјалних група. На основу добијених резултата дошло се до закључка да одређене друштвене групе треба да буду боље едуковане, па ће Народна банка Србије едукативне активности усмерити у том правцу. Истраживање финансијске писмености у Србији биће основ за наредне (контролне) анкете које ће показати ефекте предузетих активности финансијске едукације.

У 2012. години Народна банка Србије је у 24 града у Србији одржала 32 едукативне трибине на бројне финансијске теме које су прилагођене грађанима и привредницима. Циљ трибина био је да се грађанима пренесу информације о финансијским производима доступним на тржишту у Србији, као и о могућностима и начину заштите корисника финансијских услуга. Трибине су, у сарадњи са запосленима на пословима едукације корисника финансијских услуга у филијалама Народне банке Србије, организоване у

Најчешће теме на трибинама

Извор: Народна банка Србије.

градовима широм Србије (Београд, Краљево, Бор, Нови Сад, Ваљево, Ниш, Ужице, Крагујевац, Зајечар, Прокупље, Бачка Топола, Чачак, Сремска Митровица, Крушевац, Лесковац, Власотинце, Трстеник, Сента, Пријепоље, Сокобања, Крњево, Јагодина, Аранђеловац, Прибој, Темерин, Бечеј и Панчево).

Одржано је укупно 80 презентација, а теме су изабране у складу са интересовањем учесника трибина. Према учесталости одржавања и постављеним питањима након презентација, највише пажње привукле су теме о штедњи кроз добровољне пензијске фондове, о чему треба водити рачуна приликом задуживања, као и теме о кредиту за рефинансирање и финансијском лизингу. Поред тога, одржане су и презентације о животном осигурању, стамбеном кредиту, куповини аутомобила – кредит или лизинг, штедњи, текућем рачуну и платним картицама, осигурању пољопривреде и кредитима, осигурању од аутоодговорности, каматној стопи и валутној клаузули, као и како остварити права корисника финансијских услуга.

На трибинама је присуствовало 1.026 грађана, а 12 локалних ТВ станица је то медијски пропратило. Подељено је око 360.000 проспеката који садрже информације о финансијским производима, а урађена је и анкета о спроведеним активностима.

У оквиру редовних едукативних активности, Народна банка Србије је наставила с пружањем информација грађанима у својим регионалним канцеларијама за финансијску едукацију.

У току 2012. године регионалне канцеларије посетила су 1.382 грађанина. Питања која су постављали односила су се углавном на банкарске услуге (54%), пре свега на штедњу, рефинансирање кредита, начин обрачуна анuitета, јемство, превремену отплату кредита, поступак у вези с гашењем рачуна, промену каматне стопе, процедуру улагања обавештења на рад банака, активности из делокруга Народне банке Србије и др.

У области осигурања, највећи број питања грађана односио се на осигурање живота, аутоодговорност и осигурање у вези с кредитом.

У претходном периоду припремљено је десет новинских чланака о различитим финансијским производима. Теме које су обрађене у овим чланцима односиле су се на осигурање пољопривреде, уступање потраживања, разлике између оперативног и финансијског лизинга, каско осигурање, нов начин безготовинског плаћања, финансијске преваре, гашење неактивних текућих рачуна, кораке које треба предузети пре подизања кредита, начине израчунавања анuitета итд.

Сајт „Твој новац“, који је намењен корисницима финансијских услуга, редовно је ажуриран новим садржајима, као и најавама о планираним едукативним трибинама у градовима широм Србије.

Планиране активности

Да би се ојачало поверења грађана у финансијски сектор, Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга ће у наредном периоду радити на

даљем унапређењу механизма заштите корисника финансијских услуга и повећању транспарентности услова под којима финансијске институције нуде своје услуге.

Поред тога, радиће и на усклађивању и унапређењу прописа из делокруга рада Центра с прописима Европске уније који се односе на заштиту корисника финансијских услуга.

И даље ће се спроводити активности које се односе на испитивање јавног мњења у вези с квалитетом понуде финансијских услуга. С циљем што свеобухватнијег информисања и едукације грађана, Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга наставиће са одржавањем едукативних трибина и радионица широм Србије.

Канцеларија за контакте с привредницима

Ради јачања својих институционалних капацитета и унапређења комуникације с привредним субјектима, а полазећи од искустава великог броја земаља и њихових централних банака (Енглеска, САД, Русија, Француска, Канада, Аустрија, Мађарска, Норвешка, Швајцарска, Пољска, Белгија, Португал, Шпанија, Турска, Израел, Азербејџан, Јерменија, Чешка, Словачка, Индија, Аустралија, Нови Зеланд, Црна Гора и др.), Народна банка Србије је својим планом активности за 2011. и 2012. годину предвидела оснивање и почетак рада Канцеларије за контакте с привредницима.

Основни циљ формирања Канцеларије јесте успостављање и стално унапређивање двосмерне комуникације између Народне банке Србије и привредника како би се, праћењем и анализом привредних кретања, обезбедиле благовремене и веродостојне информације о стању у привреди Републике Србије, уочили рани сигнали очекиваних промена најзначајнијих токова у привреди који су важни за остваривање циљева и спровођење мера монетарне политике, као и да би се о стању у привреди континуирано извештава Извршни одбор Народне банке Србије.

Оцена досадашњих искустава у контактима и комуникацији с привредницима

Досадашња искуства у контактима и комуникацији с привредницима можемо оценити као веома позитивна. Привредници су, како сами наводе, веома задовољни чињеницом што су у могућности да директно комуницирају с представницима Народне банке Србије и да с њима размене мишљења и ставове о стању у привреди, актуелним привредним кретањима, текућим и очекиваним макроекономским кретањима, ефектима мера економске и монетарне политике, као и о очекивањима у погледу пословних и инвестиционих могућности у наредном периоду. Такође, саветницима могу да се обрате и око решавања проблема, односно добијања одговора на питања из свакодневног привредног живота, која су, по правилу, у вези с пословањем банака, применом законске и подзаконске регулативе из домена девизног пословања, платним прометом, принудном наплатом и др. Напори Канцеларије су усмерени у

правцу да се за сваки konkretan проблем нађе решење, тј. да се на свако питање да тачан, квалитетан, јасан и што бржи одговор – самостално или у сарадњи с надлежним организационим деловима Народне банке Србије.

Имајући све наведено у виду, Канцеларија за контакте с привредницима је својим укупним активностима у 2012. години испунила очекивања која су пратила њено оснивање. Истовремено, дала је значајан допринос укупним напорима које Народна банка Србије улаже како би унапредила комуникацију с широм јавношћу и остварила принципе друштвено одговорног пословања.

Канцеларија главног економисте

У јуну 2012, Канцеларија главног економисте одржала је другу Годишњу конференцију младих економиста, са преко 100 учесника и излагачима с водећих европских универзитета. Професори Чарлс Енгел са Универзитета у Висконсину, један од водећих светских макроекономиста, и професор Бојан Јовановић са Универзитета у Њујорку, један од водећих светских економиста, били су главни дискусанти радова, чиме је ова конференција добила светски квалитет и значај.

Настављена је организација врхунских истраживачких семинара, на којима су до сада учешћа узели предавачи с водећих универзитета у Европи и САД, као и из других централних банака, а чији радови су објављивани у најзначајнијим међународним часописима из области макроекономије, финансија и економетрије. Истраживачки семинари овог типа од огромног су значаја за подизање стандарда економских истраживања у Србији и јединствени су не само у земљи него и у читавом региону. Њихов квалитет чини Народну банку Србије препознатљивом у европским размерама, што је сврстава у ред водећих централних банака у том смислу.

Поред тога, Канцеларија главног економисте је предузела додатне активности у овом правцу. Ради промоције и стимулисања емпиријских радова, установљена је награда „Др Драгослав Аврамовић“ за најбољи аналитички/истраживачки рад из области макроекономије и финансија у којима се користе подаци са српског тржишта. Добитници награде су Милица Травица из Београда за рад *Forward as a Possible Solution for Currency Induced Credit Risk Identified in Non-Performing Loans – Foreign Exchange Rate Regression Model* и Игор Величковски из Скопља за рад *Assessing Independent Monetary Policy in Small, Open and Euroized Countries: Evidence from Western Balkan*.

Едукација о елементима заштите новца и упознавање с познатим типовима фалсификата

У складу са Одлуком о управљању токовима готовине од 14. јуна 2012. године, Народна банка Србије је у октобру започела интензивно спровођење предвиђене обуке свих запослених у банкама за обављање послова обраде готовог новца, чији се

најважнији део односи на откривање фалсификата. Обуку спроводе стручњаци из Одељења за националне центре за борбу против фалсификовања и за анализу новчаница и кованог новца. У току 2012. године обучено је око 2.000 запослених у банкама, а планирано је да се до почетка јула 2013. обуком обухвати преко 7.000 полазника.

Обуке су једнодневне и у просеку трају око четири сата, а спроводе се у просторијама Народне банке Србије (седиште и филијале), као и у наставним центрима банака. Током обуке полазници се упознају са законском регулативом из ове области, стандардима и критеријумима које морају да примењују приликом обраде новца, као и са елементима заштите готовог новца. У практичном делу обуке запослени добијају актуелне типове фалсификата и, уз помоћ стручњака из Народне банке Србије и коришћењем техничких помагала, имају могућност да утврде недостатке имитираних заштитних елемената, квалитет папира и остале карактеристике фалсификата.

Циљ обуке је стицање додатних знања и вештина на основу којих ће полазници моћи лакше и поузданије да препознају фалсификате и тако спрече њихову даљу циркулацију у готовинском платном промету. Паралелно са завршетком овог циклуса обуке запослених у банкама, предузимају се планиране активности информисања шире јавности о значају познавања заштитних елемената новца како би се спречило примање фалсификата.

Преглед броја фалсификованих новчаница откривених у 2012. години на територији Републике Србије указује да су најчешће фалсификоване новчанице апоена од 500, 1000 и 5000 динара. Код ефективног страног новца, најчешће се фалсификују новчанице евра у апоенима од 50, 100 и 200.

Финансијска едукација младих

Програме финансијске едукације младих, који се од 2005. године одвијају у Центру за посетиоце, током године похађала су деца из три предшколске установе, ученици из 41 основне и 29 средњих школа и студенти 16 високошколских установа из Београда и унутрашњости.

На првом Међународном самиту за финансијску едукацију и укључивање деце и омладине, одржаном у априлу у Амстердаму у организацији Међународног покрета за финансијску едукацију деце и омладине, Народна банка Србије је добила признање за изванредан допринос, визионарство и иновативан приступ који се примењује у области финансијске едукације младих у нашој држави. Та награда представља додатни подстрек напорима које наша институција улаже у финансијско описмењавање младих, будући да нас је Европа препознала као лидере у овој области у региону.

Писмо подршке покрету за финансијско описмењавање младих у току Самита стигло је и од генералног секретара Уједињених нација Бан Ки Мун, с препоруком за увођење овог вида едукације у оквиру глобалних покрета за одржање финансијске

Број фалсификованих новчаница ефективног страног новца

Ефективни страни новац			
ВАЛУТА	АПОЕН	КОМАДА	ИЗНОС
BAM	50	1	50
BAM	100	3	300
CAD	100	2	200
CHF	1000	6	6.000
DEM	100	3	300
EUR	10	4	40
EUR	20	64	1.280
EUR	50	295	14.750
EUR	100	197	19.700
EUR	200	345	69.000
EUR	500	7	3.500
GBP	20	2	40
USD	50	2	100
USD	100	93	9.300
УКУПНО		1.024	

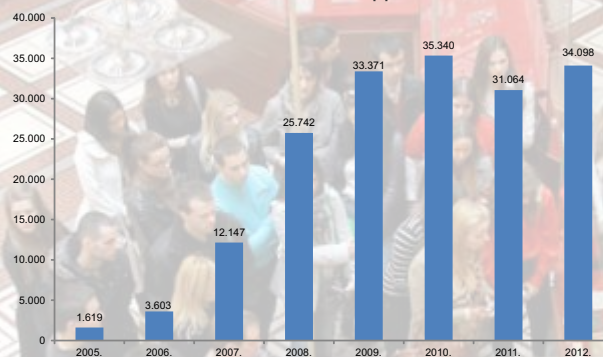
Извор: Народна банка Србије.

Број фалсификованих новчаница у динарским апоенима

RSD		
АПОЕН	КОМАДА	ИЗНОС
10	1	10
20	7	140
50	12	600
100	315	31.500
200	52	10.400
500	1.561	780.500
1000	2.106	2.106.000
2000	725	1.450.000
5000	1.206	6.030.000
УКУПНО		5.985

Извор: Народна банка Србије.

Број учесника изложбених и едукативних активности по годинама

Извор: Народна банка Србије.

стабилности у свету, смањења сиромаштва и прокламованих миленијумских циљева Уједињених нација. На самиту је први пут била окупљена већина учесника у области финансијског описмењавања младих широм света – професори универзитета, организације, фондације, централне банке, економски стручњаци, невладине организације, медији и др.

У оквиру сарадње с високошколским установама, изложбени простор Народне банке Србије посетили су студенти друге, треће и четврте године Економског и Правног факултета из Београда, Факултета техничких наука, Полицијске академије, Факултета организационих наука, Пословног факултета „Сингидунум“, Више школе из Ваљева, Факултета за менаџмент из Сремских Карловаца, студенти Универзитета Варшат из Беча, као и чланови Европског удружења студената права. Студенти су се, поред изложбених поставки, упознали и с циљевима, функцијом и улогом Народне банке Србије.

Такође, у оквиру сарадње с GIZ-ом и средњим школама у којима постоји образовни профил „Банкарски службеник“, организована су предавања за ученике и наставнике, као и посете Центру за посетиоце и Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер. У оквиру овог програма, Банку су посетили и ученици Трговачке школе из Немачке.

Гостовања у земљи с програмима финансијске едукације

У току ове године одржане су едукативне радионице „Динар наш новац“, „Мој буџет и ја“, „Пет чула и новац“ и „Знаменити Срби“ за ученике основних и средњих школа у библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву, Народној библиотеци у Бору, Народној библиотеци „Детко Петров“ у Димитровграду, Градској библиотеци „Владислав Петковић Дис“ у Чачку и Народној библиотеци у Пожеги.

Такође, радионице за ученике основних и средњих школа су одржаване током целе године и у просторијама Одсека за изложбе и едукацију, у згради Народне банке Србије у Улици краља Петра.

Монетура

У оквиру упознавања домаће јавности с начинима вођења монетарне политике кроз друштвену игру „Монетура“, одржане су презентације и турнири за студенте Природно математичког факултета – Одсек за математику и информатику из Новог Сада, Пословног факултета из Ваљева, Београдске пословне школе, Факултета за правне и пословне студије из Новог Сада, Економског факултета у Суботици и Економског факултета у Београду. Иста активност организована је за ученике средњих школа: Гимназије „Руђер Бошковић“, Економске школе из Зрењанина и Економске школе „9. мај“ из Сремске Митровице.

Протокол о сарадњи с Канцеларијом за младе

Народна банка Србије је с Градском управом града Београда – Канцеларијом за младе потписала Протокол о сарадњи ради обезбеђивања услова за финансијско образовање млађе популације. Предвиђена сарадња подразумева да Банка

организује и реализује радионице како би се корисници услуга Канцеларије за младе упознали с функцијама и пословима Народне банке Србије, основним економским појавама и финансијским производима и тако постали активни корисници тих производа. У току 2012. године реализовано је осам радионица за одрасле „Управљање личним финансијама“, три турнира у друштвеној игри „Монетура“, као и три трибине на којима су одржане презентације на теме „Штедња кроз добровољне пензијске фондове и животну осигурање“, „О чему да водите рачуна када се будете задуживали“ и „Како да остварите своја права“.

„Виза млади лидери“

Представници Народне банке Србије учествовали су, шести пут заредом, на Форуму младих лидера, на коме се с младима разговарало о финансијској писмености, промовисању и стимулисању предузетничког потенцијала. Такође, на округлом столу под називом „Предузетнички дух младих у Србији данас“ медијима и стручној јавности представљени су резултати истраживања компаније „Виза“ о предузетништву младих.

Изложбене активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2012. године пратило је укупно 34.098 особа, од тога 13.857 посетилаца у згради Народне банке Србије у Улици краља Петра и 20.241 у згради на Славији.

Изложбени простор у Улици краља Петра

Поред индивидуалних посетилаца, изложбени простор Центра за посетиоце организовано су посетиле групе из многих предшколских установа, основних и средњих школа и високошколских установа, приправници Народне банке Србије и полазници летње праксе.

Центар за посетиоце је током године угостио и званичнике, делегације и госте гувернера и вице-гувернера, више званичних делегација из централних банака Црне Горе, Мађарске, Пољске, Чешке, Словеније, Босне и Херцеговине, затим новинаре електронских и штампаних медија, новинаре ветеране, учеснике семинара у Народној банци Србије, као и Клуб жена дипломата. Поводом обележавања манифестације „Дани Београда“, изложбени простор Народне банке Србије видело је више група домаћих и страних грађана. Страним држављанима изложбене поставке су представљане на енглеском и француском језику.

Изложбени простор на Славији

У холу зграде на Славији организовани су следећи изложбени и културни садржаји:

„100 жена – 100 минијатура“, изложба рукотворина Етно-мреже, пројекат Националне алијансе за локални економски развој;

„Уживај без дуванског дима“, изложба Министарства здравља и Института за јавно здравље „Батут“;

„Сазвучје мозаичког писма“, изложба мозаика ликовне групације „Аметист“;

„Брод у боци“, изложба аутора Ивана Бате Шокчића;

„Нити светлости“, изложба слика аутора Марка Митића;

„Апсолутно сједињење“, изложба аутора Пеђе Гавриловића;

концерт хора „Београдски Мадригалисти“;

„Концерт сећања“, концерт у организацији Српског лекарског друштва;

21. Међународна трибина композитора;

изложба сликара Саше Монтиља;

концерт камерног оркестра „Љубица Марић“;

„Физика рециклаже“ и „Научна јелка“, 6. фестивал науке;

Life Balance, изложба 120 фотографија с међународног конкурса, у сарадњи с Фото- савезом Србије и Међународном асоцијацијом за уметничку фотографију.

Сарадња с другим институцијама и учешће у културним манифестацијама

Народна банка Србије представља и институцију културе која се на адекватан начин укључила у активности Туристичке организације Београда. Та сарадње се огледа у обележавању манифестације „Дани Београда“, која је организована од 16. до 19. априла.

Као плод неговане и успешне сарадње с високошколским установама, тридесетак студената из Бразила, Русије, САД, Турске, Бугарске, Румуније, Албаније, Македоније, Босне и Херцеговине и Црне Горе, учесници шесте по реду Међународне недеље студената у Београду, поред предавања на тему „Комуникација у Народној банци Србије“, имали су

прилику и да се упознају са историјатом Народне банке Србије и погледају сталну и тематске изложбе у изложбеном простору.

Такође, Одсек за изложбе и едукацију посетили су студенти из неколико земаља чланица Европске уније, учесници међународног пројекта *Changing the World* под покровитељством Европске уније. Гостима је представљена Народна банка Србије и њене активности за јавност.

Следећи стратегију да сви планирани садржаји буду намењени свим друштвеним групама, посебну пажњу посветили смо особама са инвалидитетом. Водити бригу о интересима свих популација и прилагођавати се њиховим потребама кључан је мотив музејског рада и планирања. Поводом обележавања Међународног дана особа са инвалидитетом организован је округли сто под називом „Отворен за све“ с темом „Приступачност Центру за посетиоце Народне банке Србије и музејским установама, као и доступност едукативно-изложбеним садржајима особама са инвалидитетом“. На округлом столу су учествовали представници организација особа са инвалидитетом, музејских установа и запослени у Одељењу за комуникације – Одсек за изложбе и едукацију.

Народна банка Србије је активан члан Међународног савета музеја. На годишњој конференцији Међународног комитета нумизматичких музеја и музеја централних банака у централној банци Марока представници Народне банке Србије представили су изложбено-едукативне активности Банке.

Изложба „Српски новац од XIII до XXI века“

Народна банка Србије и Матица српска су, у оквиру изложбе „Српски новац од XIII до XXI века“, представиле домаћој и страној јавности богато културно и научно наслеђе које српски народ повезује с другим културама и народима, а које га истовремено чини посебним и препознатљивим у регионалним и светским оквирима. Уз подршку Министарства спољних послова Србије и Покрајинског секретаријата за културу и јавно информисање Аутономне Покрајине Војводине, изложба је постављена крајем маја у Мисији Републике Србије при Европској унији у Бриселу.

Иновирана изложба „Новац на тлу Србије“

У изложбеном простору у Краља Петра током априла постављена је иновирана изложба „Новац на тлу Србије“, која је отворена за „Ноћ музеја“, а у децембру допуњена новим садржајима. Изложба на једноставан и практичан начин хронолошки дочарава периоде настанка новца, почев од предмонетарних начина плаћања до данашње употребе електронског новца.

Изложба „Београд–Париз: Приче о једној сарадњи (1886–2012)“

У централној банци Француске у Паризу средином јуна отворена је заједничка изложба Народне банке Србије и Банке Француске под називом „Београд–Париз: Приче о једној сарадњи

(1886–2012)“. Изложба је посвећена сарадњи, богатим и разгранатим историјским везама двеју централних банака. Сарадња датира од почетка рада Народне банке Србије. На самом почетку огледала се у саветодавној функцији, која је дотицала сегменте организације пословања и персоналних питања. Важан део те сарадње односио се и на израду новчаница.

Међународни дан Франкофоније

Као и претходних година, Народна банка Србије је и ове године у марту учествовала у обележавању манифестације „Међународни дан Франкофоније“, која је овог пута одржана у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву. Тим поводом одржане су и едукативне радионице „Динар наш новац“, „Мој буџет и ја“, „Знаменити Срби“ и „Нацртај новчаницу по свом избору“ за децу основних школа.

„Дан отворених врата“

Обележавајући манифестацију „Дан отворених врата“, Народна банка Србије је позвала грађане, као и своје запослене, да с породицама и пријатељима посете изложбени простор Народне банке Србије и погледају сталну изложбену поставку, тематске изложбе, као и видео-записе о историјату Банке и периоду хиперинфлације. На крају обиласка посетилац је добио оригиналан и несвакидашњи поклон – имитацију новчанице са својим ликом издања Народне банке Србије. Манифестација ће прерасти у традиционалну и одржаваће се сваке прве суботе у априлу.

„Ноћ музеја“

Шесту годину заредом, „Ноћ музеја“ је обележена у Народној банци Србије. У згради у Улици краља Петра посетиоци су могли да погледају иновiranу изложбу „Новац на тлу Србије“ и тематске изложбе, уз кратак видео-запис о активностима. Захваљујући изложеним нумизматичким, архивским и историјским материјалима, посетиоци су сазнали нешто више о историјском развоју и употреби новца на нашим просторима. Занимљиви су били и интерактивни садржаји попут провере тежине златне полуге и аутентичности новчаница, као и стара ручна преса за израду кованица из 19. века. Посетиоци су имали и јединствену прилику да прођу кроз подземне просторије и депое Трезора, где су видели изложбу „Народна банка Србије – национална и европска институција“, док су пратећи путоказ кроз времеплов оживели слике из прошлих времена.

„Дани европске баштине“

Изложбом „Даривање и задужбинарство“ традиционално је обележена манифестација „Дани европске баштине“. Народна банка Србије се, као и претходних година, придружила бројним културним и јавним институцијама да јавности покаже део свог културног наслеђа и поново укаже на људе који су својим делима и великодушношћу допринели богатству, разноликости и културном идентитету Београда и Србије.

Донације

У 2012. години Народна банка Србије је доделила 3.970.988 динара на име донација. Народна банка Србије не додељује средства на име спонзорства, с обзиром на то да Одлуком о условима и начину додељивања донација и хуманитарне помоћи у Народној банци Србије није предвиђено спонзорисање правних и физичких лица.

Преглед средстава која су додељена на име донација у 2012. години

Редни број	Износ у динарима	Прималац	Намена
1.	248.000	Хуманитарно удружење грађана „Жељом до остварења“, Београд	Финансирање једнодневног излета на Палић деце ометене у развоју, ученика школе „Драган Херцог“, и куповина тренерки и патика деци без родитељског старања из Дома „Дринка Павловић“
2.	150.000	Савез слепих Србије, Београд	Набавка пет говорних софтвера <i>AntiRider</i> за потребе Савеза
3.	250.000	Удружење „Увек с децом“, Београд	Финансирање набавке 50 новогодишњих пакетића за децу која се налазе на лечењу на Институту за онкологију и радиологију Србије
4.	40.000	Удружење пензионера Србије „Независност“, Владичин Хан	Набавка најосновнијих намирница за живот најугроженијим пензионерима Удружења
5.	40.000	Удружење дистрофичара Шумадијског округа, Крагујевац	Набавка пакета за исхрану и хигијену за најугроженије чланове Удружења
6.	50.000	Удружење ратних војних инвалида града Београда, Београд	Набавка пакетића за децу ратних војних инвалида града Београда
7.	60.000	Друштво за церебралну и дечију парализу, Прибој	Набавка пакетића за петнаесторо деце чланова Друштва
8.	50.000	Дечји ромски хуманитарни центар „Влашки Роми“, Београд	Набавка пакетића за ромску децу која живе на општини Звездара у Београду
9.	994.740	Клиничко-болнички центар „Звездара“, Београд	Набавка <i>MoleMax</i> система, апарата који помаже у раном откривању преканцерских, канцерских лезија и малигног меланوما, за потребе Одељења за дерматовенерологију
10.	120.000	Удружење параплегичара и квадриплегичара „Дунав“, Београд	Покривање трошкова превоза чланова Удружења на годишњем нивоу

Редни број	Износ у динарима	Прималац	Намена
11.	100.000	Регионални центар за таленте Београд II, Београд	Покривање дела трошкова учешћа пет ученика, полазника Регионалног центра на интернационалној конференцији младих научника, која је одржана у априлу на Универзитету у Нијмегену у Холандији
12.	80.000	Удружење пензионера града Јагодине, Јагодина	Покривање дела трошкова набавке 150 пакета прехранбених производа за социјално и здравствено најугроженије чланове Удружења
13.	500.000	Правни факултет Универзитета у Београду, Београд	Покривање дела трошкова учешћа тима студената Правног факултета на међународном такмичењу <i>Willem C Vis International Commercial Arbitration Moot</i> , које је одржано марта/априла у Бечу
14.	50.000	Удружење за помоћ особама са сметњама у развоју Стари град „Живимо заједно“, Београд	Покривање трошкова драмске секције Удружења (набавка костима, реквизита, трошкова превоза, материјала за едукацију и драмске пробе, материјала за представе и др.)
15.	121.800	Удружење бубрежних инвалида, Сремска Митровица	Покривање трошкова набавке укупно 1.400 ампула витамина <i>Beviplex</i> , који се даје пацијентима на свакој хемодијализи – количина неопходна за месец дана
16.	54.000	Црвени крст Вршац, Вршац	Покривање дела трошкова тродневног боравка тридесет шесторо деце узраста од пет до десет година (из Програма подршке ромској деци у образовању) у Дому Црвеног крста
17.	114.000	Музиколошки институт САНУ, Београд	Најам туристичког аутобуса за потребе превоза чланова и диригента Студијског хора Музиколошког института САНУ ради учешћа на годишњем ходочашћу у Новом Пазару и Сопоћанима, које је одржано у априлу
18.	310.785	Удружење „Милан Миланковић“, Београд	Штампање 500 комада каталога у реализацији пројекта „Миланковић у свом и нашем времену“
19.	500.000	Црвени крст Србије, Београд	Покривање трошкова десетодневног опоравка на мору деце из најугроженијих категорија становништва из најсиромашнијих крајева Србије
20.	137.663	Медицински факултет Универзитет у Београду, Београд	Покривање трошкова набавке препарата специјалне дијете која се користи у истраживањима болести јетре
УКУПНО 3.970.988			

Преглед дониране ИТ опреме (радне станице, монитори, штампачи, скенери, лаптоп рачунари, фотокопир апарати)

Ред. број	Прималац	ИТ опрема (број комада)
1.	СОС телефон за жене и децу жртве насиља, Београд	3
2.	Народна библиотека „Бор“, Бор	15
3.	Удружење особа са инвалидитетом „Феникс“, Београд	7
4.	Центар за ликовно образовање, Београд	5
5.	Друштво за помоћ оболелима од церебралне парализе, Прибој	10
6.	Основна школа „Вук Караџић“, Ђуприја	24
7.	Средња школа „Бранислав Нушић“, Сокобања	57
8.	Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, Краљево	10
9.	Средња школа „22 октобар“, Жабаљ	12
10.	Основна школа „Душан Поповић“, Белашић	26
11.	Основна школа „Светозар Марковић“, Београд	10
12.	Машинска школа „Радоје Дакић“, Београд	30
13.	Прва основна школа „Краља Петра II“, Ужице	10
14.	Центар за савремено друштво – Урбана иницијатива, Сента	6
15.	Медицинска школа „Зрењанин“, Зрењанин	9
16.	Основна школа „Никола Тесла“, Нови Бановци	5
17.	Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“, Нови Сад	9
18.	Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“, Београд	6
19.	Шаховски клуб „Београд“, Београд	3
20.	Геронтолошки центар „Зрењанин“, Зрењанин	7
21.	Основна школа „Светозар Марковић – Тоза“, Елемир – Тараш	12
22.	Основна и средња школа „9 мај“, Зрењанин	10
23.	Музичка школа „Јосиф Маринковић“, Зрењанин	7
24.	Основна школа „Иво Лола Рибар“, Сутјеска	10
25.	Спортски софтобол клуб WILD CATS, Београд	3
26.	Дечији ромски хуманитарни центар „Влашки роми“, Београд	3
27.	Електротехничка и грађевинска школа „Никола Тесла“, Зрењанин	10
28.	Образовно културна заједница Рома „Романипен“, Крагујевац	2

Преглед осталих донираних средстава

Редни број	Подносилац захтева	Назив донираних средстава	Количина	Вредност донације у динарима
1	Графичка школа Београд	Отписане боје	441,30 литара	1. 250
2	Гимназија Липљан, Косово и Метохија	Књиге	889	95.750
3	Основна школа „Кнез Лазар“ Доња Гуштерица, Косово и Метохија	Књиге	222	26.000
4	Основна школа „Браћа Аксић“ Старо Грацко, Косово и Метохија	Књиге	195	20.800
5	Пољопривредна школа Липљан, Косово и Метохија	Књиге	758	96.400
6	Основна школа „Браћа Аксић“ Липљан Косово и Метохија	Књиге	191	21.500
7	Основна школа „Вук Караџић“ Лепине, Косово и Метохија	Књиге	201	21.200
УКУПНО			2.456	281.650

Друштвено одговорне активности запослених

АКТИВНОСТИ	РЕЗУЛТАТИ
СЕДИШТЕ И ФИЛИЈАЛА У БЕОГРАДУ	
У сарадњи са хуманитарном организацијом „Мали велики људи“, организована је традиционална акција „Пакетић за непознатог друга“ – акција прикупљања играчака, слаткиша и половне гардеробе за кориснике домова за децу ометену у развоју у Крагујевцу, Стамници, као и у Материнском дому у Београду	Прикупљено и уручено 150 новогодишњих пакетића
Инклузивна манифестација „Радујмо се заједно“, у којој је приказано стваралаштво деце ометене у развоју из три града и више установа које збрињавају особе са сметњама у развоју	Учешће преко 200 малишана и родитеља; манифестацији су присуствовала и деца запослених
Волонтерска акција „Инспирисани снагом давања“, на којој је, у сарадњи с Црвеним крстом Вршца, уређивано двориште Дома Црвеног крста на Вршачком брегу	Учешће 35 запослених
Традиционална ускршња хуманитарна продајна изложба, у сарадњи с Центром за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју, Удружењем „Живимо заједно“ и Удружењем за помоћ МНРО Нови Београд	Прикупљено 100.000 динара
Хуманитарна акција прикупљања новчаних средстава за одлазак на операцију сина колеге	Прикупљено 1.100.000 динара
У сарадњи са хуманитарном организацијом „Банка хране“, организована је акција прикупљања конзервиране хране за кориснике Народне кухиње у Београду	Прикупљено 1.282 конзерви
Традиционална новогодишња хуманитарна продајна изложба, у сарадњи с Центром за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју, Удружењем „Живимо заједно“ и Удружењем за помоћ МНРО Нови Београд	Прикупљено 100.000 динара
Акција прикупљања слаткиша и школског прибора за децу с Косова и Метохије. Представници Народне банке Србије посетили су школе у Липљану и Старом Грацку и том приликом им уручили пакетиће	Прикупљено и уручено 138 пакета
У сарадњи са хуманитарном организацијом „Мали велики људи“, организована је традиционална акција „Пакетић за непознатог друга“ – акција прикупљања играчака, слаткиша и половне гардеробе за кориснике Дома „Ветерник“	Прикупљено и уручено 50 пакетића
ФИЛИЈАЛА У НОВОМ САДУ	
У сарадњи са хуманитарном организацијом „Банка хране“, организована је акција прикупљања хране за кориснике Удружења инвалида с Дауновим синдромом	Прикупљено 100 кг слаткиша
Традиционална ускршња хуманитарна продајна изложба, у сарадњи са Школом за основно и средње образовање „Милан Петровић“ из Новог Сада и Центром за смештај и дневни боравак деце и омладине у развоју	Прикупљено 35.000 динара
Традиционална новогодишња хуманитарна продајна изложба, у сарадњи са Школом за основно и средње образовање „Милан Петровић“ из Новог Сада и Центром за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју	Прикупљено 15.000 динара
ФИЛИЈАЛА У УЖИЦУ	
У сарадњи с Центром за социјални рад Ужице, организована је акција поделе новогодишњих пакетића Народне банке Србије деци из материјално угрожених породица	Уручено 15 пакетића
ФИЛИЈАЛА У НИШУ	
У сарадњи са хуманитарном организацијом „Банка хране“, организована је акција прикупљања хране за кориснике Дома за децу и омладину ометену у развоју „Душан Радовић“ у Нишу	Прикупљено 137 кг хране
ФИЛИЈАЛА У КРАГУЈЕВЦУ	
У сарадњи с Прихватилиштем за децу улице и жртве насиља, поводом Светског дана детета, организована је акција прикупљања слаткиша и средстава за хигијену	Прикупљено 250 кг слаткиша и средстава за личну хигијену

БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

Улога Народне банке Србије у борби против прања новца и финансирања тероризма

Прање новца (процес прикривања незаконитог порекла новца или имовине стечене криминалом) и финансирање тероризма (специфичан облик финансијског криминала) представљају глобалне проблеме који имају негативне повратне ефекте на економском, политичком, безбедносном и социјалном плану земље. Последице прања новца и финансирања тероризма су: подривање стабилности, транспарентности и ефикасности финансијског система земље, економски поремећаји, угрожавање програма реформи, смањење инвестиција и губљење угледа државе.

Борба против прања новца у Републици Србији започета је 2001. године доношењем првог Закона о спречавању прања новца.

Народна банка Србије у области спречавања прања новца и финансирања тероризма има двоструку улогу – регулатора и супервизора.

Функција Народне банке Србије као регулатора у овој области огледа се у изради, односно учешћу у изради и спровођењу појединих закона и подзаконских аката који, између осталог, имају за циљ и смањивање могућности прања новца и финансирања тероризма кроз финансијске институције чије пословање контролише Народна банка Србије. Такође, Народна банка Србије активно сарађује с домаћим и иностраним институцијама на том плану.

На међународном плану, преко свог представника, Народна банка Србије активно учествује у раду Манивала, једног од комитета Савета Европе који окупља стручњаке за проблематику спречавања прања новца и функционише на принципу узајамних евалуација држава чланица. Извештаји Манивала представљају веома детаљне препоруке за унапређење делотворности система мера и радњи у појединачним државама за борбу против прања новца и финансирања тероризма, као и капацитета за сарадњу на међународном нивоу у овим областима.

Извештаји које усваја Манивал јавни су и користе се у проценама финансијске стабилности и сигурности улагања у појединим државама. Међународни монетарни фонд и Светска банка преузимају те извештаје и потом их уграђују у своје анализе и извештаје. Стручњаци Манивала извршили су 2003. године први круг евалуације система за борбу против

прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији.

Препоруке из извештаја евалуатора спроведене су у Закону о спречавању прања новца из 2005. године, који је проширио број обвезника и даље унапредио национални систем спречавања прања новца. Важећи Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма, који је ступио је на снагу 27. марта 2009, обухватио је и борбу против финансирања тероризма и представља даље усаглашавање домаћег законодавства с међународним, као и са стандардима из ове области, пре свега с прописима и стандардима Европске уније, у складу с напорима који се чине у процесу придруживања ка пуноправном чланству у Европској унији.

Манивал је у мају 2009. године извршио трећи круг евалуације, а препоруке из Извештаја о извршеној евалуацији уграђене су у измене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма из 2010. године. У децембру 2010, на редовној пленарној седници Манивала, усвојен је први Извештај о напретку мера и радњи које је Србија предузела на отклањању недостатака констатованих у трећем кругу евалуације.

На 40. редовном заседању Манивала, одржаном од 3. до 7. децембра, успешно је одбрањен и усвојен други Извештај о напретку у оквиру трећег круга евалуације мера и радњи које Србија предузима на плану спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Представници Народне банке Србије, који су у саставу делегације Републике Србије учествовали у раду пленарних седница, дали су свој допринос одговарајући на питања из надлежности Народне банке Србије.

Поред тога, Народна банка Србије активно учествује у пројектима који се финансирају из средстава Европске уније. Ради припреме држава кандидата и потенцијалних кандидата за пуноправно чланство у Европској унији, Савет Европе је средином новембра 2010. године покренуо нов Пројекат техничке помоћи Србији „Моли Србија“. Циљ овог пројекта је јачање капацитета Републике Србије у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и сличних облика економског и финансијског криминала, имајући у виду пре свега законодавни оквир, вештине и оперативне капацитете. Главни партнер пројекта из Републике Србије је Управа за спречавање прања новца, а као један од корисника/циљна група укључена је и Народна банка Србије.

У склопу пројекта, Србија спроводи националну процену ризика по методологији Светске банке, а финални извештај о ризицима од прања новца и препорукама за поступање завршен је крајем 2012. године. Србија је прва од земаља у региону приступила реализацији овог сложеног подухвата. Последњим изменама међународних стандарда у области спречавања прања новца, израда националне процене ризика уведена је као обавезни стандард с циљем сагледавања могућности за ефикасно

ангажовање расположивих финансијских, техничких и људских ресурса у борби против финансијског криминала.

Један од представника Народне банке Србије био је на челу радне групе која је вршила процену рањивости банкарског сектора у односу на ризик од прања новца, док су остали представници учествовали у радној групи која је оцењивала рањивост сектора животног осигурања, добровољних пензијских фондова и финансијског лизинга.

У Републици Србији, Народна банка Србије активно учествује и у раду Сталне координационе групе за надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма, коју је Влада основала како би се пратиле активности и надлежним органима предлагале потребне мере ради спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Улога Народне банке Србије као супервизора дефинисана је секторским законима и чланом 82. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и огледа се кроз поступак непосредног и посредног праћења активности финансијских институција. У поступку непосредног надзора утврђује се да ли финансијске институције поступају у складу с прописима и, између осталог, процењује се адекватност система за спречавање прања новца и финансирања тероризма како би се онемогућило да се обављање тих активности одвија кроз финансијске институције. Уколико се идентификују слабости у начину спровођења мера спречавања прања новца и финансирања тероризма, Народна банке Србије предузима корективне мере, односно уколико се идентификују веће неправилности, прописује санкције, у складу с прописима.

Народна банка Србије је установила и праксу посредног праћења активности банака и давалаца финансијског лизинга у области управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма прибављањем информација и података на основу достављених упитника, чију анализу Народна банка Србије објављује на свом сајту.

Током 2012. године, у склопу редовних активности, Народна банка Србије је обављала непосредну контролу управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма, сагласно усвојеним плановима контрола, у банкама, друштвима за осигурање и добровољним пензијским фондовима. Настављена је сарадња с Тужилаштвом за организовани криминал и Управом криминалистичке полиције на пословима из надлежности Народне банке Србије. Такође, запослени у Народној банци Србије активно су учествовали и у раду међународних и домаћих семинара и радионица на тему борбе против прања новца и финансирања тероризма.

Етички кодекс

Етички и професионални стандарди понашања запослених у Народној банци Србије утврђени су Правилником о пословном понашању запослених у Народној банци Србије. Ради њиховог унапређења,

континуирано се предузимају активности на промовисању тих стандарда, а инсистира се и на њиховој доследној примени.

Како би били упознати са обавезама које за њих произлазе из прописа Агенције за борбу против корупције, гувернеру, вицегувернерима, директору Управе за надзор над финансијским институцијама и члановима Савета гувернера Народне банке Србије достављане су информације о изменама ових прописа – водич за функционере „Како поступати у складу с прописима које примењује Агенција за борбу против корупције” – информације о њиховим обавезама приликом ступања на функцију, односно у случају престанка функције, пријема поклона и др.

Запосленима који су пре заснивања радног односа у Народној банци Србије стекли извесне акције које, према одредбама Закона о Народној банци Србије, не смеју да поседују, дата су упутства како да те акције отуђе.

Обавезе које за Народну банку Србије и њене функционере произлазе из одредаба Закона о Агенцији за борбу против корупције и прописа донетих на основу тог закона благовремено се испуњавају.

Планиране активности

Народна банка Србије ће наставити да предузима активности усмерене на испуњење обавеза које произлазе из Закона о Агенцији за борбу против корупције, Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције и о томе ће, на тромесечном нивоу, подносити извештаје Агенцији за борбу против корупције. Пошто је процењено да је могуће додатно унапредити обуку запослених у области пословне етике, израђен је пројекат чији је циљ да се у току 2013, на основу анализе постојећег стања (података добијених анкетирањем запослених о томе колико познају етичка правила, као и каква су им искуства у вези с применом тих правила), организују три врсте обука:

за приправнике – кратко уводно опште информисање о етичким правилима у Народној банци Србије;

за приправнике – радионица на којој ће се интерактивно, кроз решавање практичних проблема, детаљно упознати са етичким правилима (након три месеца од одржавања прве обуке);

за све заинтересоване запослене и/или „изложене категорије запослених” – тематске радионице посвећене конкретним етичким проблемима.

Јавне набавке

У области јавних набавки, друштвено одговорно пословање Народне банке Србије засновано је на одржавању и унапређењу поверења понуђача, односно јачању капацитета система јавних набавки, који има утицај на целокупно друштво.

Унапређење система и јачање капацитета јавних набавки у Народној банци Србије и његов значај као

такав препознати су на свим нивоима одлучивања. У првом реду, јачање капацитета доприноси повећању транспарентности, ефикасности и економичности, смањује корупцију, повећава професионализацију и јача поверење у јавне институције и владавину закона. Последично, добија се боља вредност за новац, штеде се финансијска средства, јача безбедност друштва, а може се унапредити и заштита животне средине.

Ефекти јачања постижу се уколико се истовремено унапређују правни и институционални оквири, стандарди и пракса. Посао изградње система као функционалног и ефикасног лежи на бројним чиниоцима унутар Народне банке Србије, али и изван ње. То је трајан процес и позитивне последице таквог приступа рефлектују се кроз бројне директне и индиректне утицаје, а саму Народну банку Србије релевантне домаће институције, међународне организација и сами наручиоци препознали су као одговорног и отвореног учесника у систему јавних набавки.

Највећи допринос запажа се у примени начела транспарентности, што као резултат има јачање конкурентности. Јавност рада у јавним набавкама види се у томе што се на интернет страници Народне банке Србије у посебном делу, који је означен као „Тендери”, објављују јавни позиви за све поступке јавних набавки који се покрећу, као и сва документација с тим у вези. У 2012. години забележено је око 41.000 посета овој интернет адреси, а спроведено је 460 поступака набавки, од чега је 378 поступака јавних набавки, по којима је закључено 216 уговора и 190 наруџбеница. Преостала 82 поступка су изузета од поступака јавних набавки и по њима је закључено 87 уговора.

ДОБРОБИТ ЗАПОСЛЕНИХ

Безбедност и здравље на раду – седиште

У Народној банци Србије започет је поступак ревизије процене ризика утврђене Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини. Поред лица за безбедност и здравље на раду, у поступку учествују и представници запослених за безбедност и здравље на раду, као и представници репрезентативног синдиката.

Донет је Програм поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду, за чије отклањање су потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запослених нису теже угрожени. Како су недостаци делимично отклоњени, донет је и Програм за 2013. годину.

Републички фонд за пензионо и инвалидско осигурање је, на предлог Народне банке Србије, донео Записник о радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Извршена су испитивања услова радне околине у зимском периоду, као и ефикасност централних система вентилације у објектима које основне организационе јединице користе. У складу с прописима, извршен је преглед и испитивање опреме за рад. Стручни налази су постављени на вебхаусу, а Општи послови су упознати с њима како би се отклонили утврђени недостаци.

У складу с Планом оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Народној банци Србије, извршено је оспособљавање 552 запослена у основним организационим јединицама.

Извршена је допунска набавка заштитне одеће за потребе запослених у Општим пословима и Сектору за послове с готовином. За потребе основних организационих јединица, филијала и Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер покренути су поступци централизованих набавки добара (средства и опрема личне заштите на раду) и услуга (преглед и испитивање средстава и опреме личне заштите на раду).

Припремљено је Упутство о поступању у случају повреде на раду, професионалног обољења и обољења у вези с радом, које је достављено надлежним лицима за безбедност и здравље на раду у Људским ресурсима, филијалама и Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер ради јединственог поступања. Запослени су с тим упознати преко вебхауса.

За утврђене и препознате недостатке у области безбедности и здравља на раду, израђен је план, у оквиру којег је Информациона технологија урадила следеће:

образована је комисија која је проверила све наводе из дописа осталих организационих јединица и спровела активности на њиховом отклањању (урађена је замена неергономских мишева, тастатура и свих CRT монитора у корисничком окружењу);

постављени су мрежни каблови у свим просторијама Народне банке Србије на начин који је у складу с препорукама из Програма поступног отклањања недостатака у области о безбедности и здравља на раду.

Планиране активности укључују набавку монитора подесивих по нагибу и висини, као и набавку ергономских мишева, тастатура и гел анатомских подлога за миша.

Професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом, односно законска заштита запослених са инвалидитетом или умањеном радном способношћу (здравственим сметњама)

Статус особе са инвалидитетом, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и о трошку Народне банке Србије, остварило је седам запослених (два у основним организационим јединицама и пет у Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер). О оствареном статусу и здравственим ограничењима обавештени су њихови руководиоци ради даљег поступања. Запослени који је стекао статус особе са инвалидитетом може бити премештен на друго радно место које не угрожава његово здравље или опис посла који обавља може бити прилагођен његовом стању. Такође, запосленом са статусом особе са инвалидитетом руководиоца не може налагати обављање послова који могу да угрозе његово здравље. У Народној банци Србије тренутно ради 31 запослени са статусом особе са инвалидитетом. У складу са одредбама Закона о раду, спроведен је поступак заштите једног запосленог у Општим пословима, који је премештен на друге послове чије обављање не угрожава његово здравље.

Безбедност и здравље на раду – Завод за израду новчаница и кованог новца

У складу с прописима из области безбедности и здравља на раду, Народна банка Србије је донела Програм поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду, за чије отклањање су потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запослених нису теже угрожени. На основу тог програма предузете су мере/активности како би се отклонили недостаци, а дати су и тромесечним извештаји одговорних јединица о њиховој реализацији у току 2012. године.

Санирани су део неравнина (опасне површине), подови, рупе и избочине; полице су учвршћење за под и зид; извршена је израда и уградња одбојника и

фиксатора за трезорска врата, као и заокретање дистрибутивних елемената за убацивање ваздуха. Због појаве буке запослени су премештени у други простор, а на неколико места постављени су аутомати за затварања врата.

Усвојена је Одлука о покретању поступка процене ризика на радном месту и у радној околини с циљем делимичне измене и допуне Акта о процени ризика, као и План спровођења поступка делимичне измене и допуне Акта о процени ризика. Предузете су активности на измени допуни Акта о процени ризика.

У складу с Планом оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Народној банци Србије, спроведено је оспособљавање запослених (теоретско и практично), у сарадњи с непосредним руководиоцима.

Извршена су испитивања услова радне околине у летњем периоду у објектима Завода за израду новчаница и кованог новца – хемијске и физичке штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклима и осветљеност. На основу стручних налаза извршених испитивања услова радне околине, предложене су и спроведене мере за отклањање или смањење опасности и штетности по здравље запослених.

Такође, извршена су испитивања и прегледи опреме за рад. На основу стручних налаза, предложене су мере за отклањање опасности и штетности по здравље запослених.

Према важећим актима, извршена је расподела средстава и опреме личне заштите (радна одела, мантили, обућа, рукавице, маске и др.) по организационим јединицама.

Запослени који обављају послове на радним местима с повећаним ризиком, као и по потреби, упућују се на периодичне и контролне лекарске прегледе. На основу законских аката, запослени се упућују у Националну службу за запошљавање ради стицања статуса особе са инвалидитетом.

Како би се смањило могуће повређивање запослених, као превентивна мера рађена су алко-тестирања запослених по случајном узорку. Ни код једног запосленог није утврђена концентрација алкохола.

На основу анализе броја повреда и извештаја о привременој спречености за рад, може се закључити да се смањило број повреда и дана спречености за рад (боловања). Настављају се активности запослених за безбедан и здрав рад, које имају за циљ смањење броја повреда запослених на радном месту и у радном простору. Урађено је Упутство о поступању у случају повреде на раду, професионалног обољења или обољења у вези с радом у Народној банци Србије.

Ради спречавања, отклањања или смањења опасности и штетности по здравље запослених, редовно се анализирају предузете мере и планирају побољшања услова за безбедан и здрав рад запослених.

Остварена је коректна сарадња у примени мера безбедности и здравља на раду с предузећима и

установама с којима Завод за израду новчаница и кованог новца дели заједнички радни простор, у складу с чланом 19. Закона о безбедности и здрављу на раду и потписаним споразумом.

Према Правилнику о евиденцијама из области безбедности и здравља на раду, вођени су и потписани прописани обрасци.

У протеклом периоду у Заводу за израду новчаница и кованог новца нису идентификована обољења и болести у вези с радом.

Погодности

Народна банка Србије је и у 2012. години проширила сарадњу с централним банкама европских земаља која запосленима омогућава да користе одмаралишта тих централних банака. Овај вид сарадње Народна банка Србије има с девет земаља (Чешка, Холандија, Швајцарска, Пољска, Португал, Русија, Кипар, Финска и Немачка) и, захваљујући томе, запослени у Народној банци Србије могу да под повољним условима бораве у земљама с којима је успостављена таква сарадња. У плану за 2013. годину је успостављање сарадње, тј. размене коришћења одмаралишта, с централним банкама Летоније, Италије, Румуније и Француске.

У току 2012. године наша одмаралишта посетио је један запослени из централне банке Русије и два запослена из централне банке Пољске. Наши запослени су у току 2012. године посетили одмаралишта централних банака Чешке (два) и Немачке (један) и Уније банкарских службеника Кипра (седам).

Поред тога, Народна банка Србије ће, као и до сада, запосленима који су се определили за чланство у добровољном пензијском фонду уплаћивати допринос у износу 3% њихове основне зараде, с тим што тај износ не може бити мањи од 2.000 нити већи од 10.000 динара. Тај износ се увећава за износ који запослени уплаћују у добровољни пензијски фонд, а највише за износ који је законом којим се уређује порез на доходак грађана утврђен као неопорезиви износ.

Народна банка Србије има сарадњу са 15 позоришта у граду, од којих су четири децја. У оквиру те сарадње, обезбеђен је попуст на позоришне карте, који варира од позоришта и од представе. Попуст се крећу у распону од 20 до 50%.

У Пословно-рекреативном центру – Топчидер запосленима је омогућена рекреација. На располагању су им терени за тенис, одбојку, фудбал и кошарку.

Листа погодности за запослене у Народној банци Србије обухвата и наставак сарадње са шест туристичких агенција. Захваљујући тој сарадњи, запослени имају попусте на цену туристичких аранжмана и плаћање аранжмана путем административне забране.

Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање

Имајући у виду значај и неопходност континуираног јачања институционалних капацитета,

Народна банка Србије подстиче професионално усавршавање запослених и ствара радне услове и окружење који омогућавају лични развој сваког запосленог.

Запослени у Народној банци Србије имају могућност да се образују и стекну одговарајућа звања и сертификате, као и да учествују на семинарима, курсевима, студијским посетама и радионицама у земљи и иностранству. Укупно је 387 запослених било на усавршавању у иностранству, док су 184 запослена била на семинарима, конференцијама, курсевима и радионицама у земљи.

Народна банка Србије за своје запослене организује наставу страних језика (енглеског, немачког, руског и француског). Овај програмски сегмент има за циљ да омогући лакшу комуникацију с колегама и стручњацима из иностранства, као и коришћење стручне литературе. Број запослених који су у 2012. години похађали курсеве страних језика износи 262.

Ради развоја и унапређења личних карактеристика и компетенција запослених, Народна банка Србије је организовала интерне тренинге на следеће теме: тимски рад, презентационе вештине и јавни наступи, комуникацијске вештине и конфликти и управљање стресом.

Како би развијала добросуседску сарадњу и доприносила очувању финансијске стабилности у региону, Народна банка Србије је и у 2012. години активно учествовала у реализацији протокола о пословној сарадњи с централним банкама Босне и Херцеговине, Црне Горе, Албаније и Македоније у области стручног усавршавања запослених. Сарадња се манифестовала кроз организовање 18 узајамних студијских посета, у којима је учествовало 55 запослених у партнерским институцијама.

Народна банка Србије остварује добру билатералну сарадњу с многим централним банкама земаља чланица Европске уније. У оквиру те сарадње, запослени у Народној банци Србије имају прилику да размене знања и искуства са страним колегама. У 2012. години реализовано је 13 студијских посета, у којима је учествовало 48 запослених, организована су два међународна семинара у Београду, као и један семинар за запослене у Народној банци Србије.

Народна банка Србије једном годишње организује летњу праксу и на тај начин студентима омогућава да стекну драгоцено искуство и препоруке за даљи развој каријере. У периоду јул–август летњу праксу у Народној банци Србије похађала су 22 студента завршних година факултета универзитета у Србији, као и четворо студената који студирају у иностранству.

Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање запослених у 2012. години

Редни број	Вид образовања, усавршавања и стручног оспособљавања	Број учесника
Образовање		
1.	Студије другог степена – мастер и специјалистичке студије	6
2.	Студије трећег степена – докторске академске студије	5
3.	Стручна обука, лиценце и сертификати	32
Усавршавање		
4.	Семинари, радионице, саветовања и конференције у земљи	184
5.	Семинари, радионице, саветовања, студијске посете и конференције у иностранству	387
6.	Семинари у Народној банци Србије организовани у оквиру билатералне сарадње са страним централним банкама	57
7.	Настава страних језика	262
8.	Интерни тренинзи	67
9.	Семинари у Народној банци Србије организовани ангажовањем екстерних предавача	140
Стручно оспособљавање		
10.	Обука за приправнике	26
Летња пракса		
11.	Пракса студената универзитета из земље и иностранства у периоду јул–август	26

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

И поред праћења светских трендова у графичкој индустрији (замена старих технологија новим, савременијим), није могуће искључити и потпуно елиминисати пратеће нуспроизводе као што су отпадне воде и технолошки отпад. Активности Завода за израду новчаница и кованог новца усмерене су на максимално смањење њиховог утицаја на животну средину.

Обрада отпадних вода

Нова технологија припреме раствора за брисање и обраде отпадних вода, набављена у претходном периоду, и у овој години је оправдала своје постављење. Позитивни ефекти остварују се у виду рационализације основних ресурса (свеже воде и електричне енергије) и смањења потрошње опасних хемикалија, а, самим тим, и њиховог утицаја на животну средину.

Ефикасност уређаја на којем се пре упуштања у градску канализацију додатно третирају већ једном обрађене отпадне воде на веома је високом нивоу (99%). Такође, квалитет обрађених отпадних вода које се упуштају у градску канализацију у складу је с нормама прописаним законом. Њихов квалитет редовно контролишу овлашћене лабораторије. Ради контроле процеса обраде и препознавања могућих непредвидивих ситуација, као и бржег реаговања, често се обавља интерна контрола квалитета отпадних вода на лицу места мобилним тест-анализама.

Управљање технолошким отпадом и опасним хемикалијама

Управљање отпадом и опасним отпадом подразумева спровођење мера које су прописане за поступање са отпадом како се не би угрозило здравље људи и животна средина. У том смислу, формирана је Комисија за израду Плана управљања отпадом. Тим планом би се у потпуности дефинисао сав отпад који настаје у процесима рада, као и начин његовог збрињавања.

Резултати активности на пословима управљања отпадом

До сада су препозната и дефинисана места настанка свих врста отпада у процесима. За већи део њих урађена је карактеризација, чиме је обезбеђено адекватно збрињавање, тј. уништавање. Такође, део складишта за одлагање опасног отпада је адаптиран и прилагођен за одлагање течног отпада.

Део отпада који представља секундарне сировине (папир, метал, пластика и тонери) и отпад с посебним токовима управљања (гума, батерије и акумулатори, отпадна уља и електронска опрема) продају се, захваљујући чиме је у 2012. години остварен приход од 7.220.000 динара.

Урађено је испитивање и карактеризација течног опасног отпада, који се, уз финансијску надокнаду, уступа фирмама са овлашћењима за управљање отпадом. У овој години је на тај начин збринуто 27.110 кг отпада, а трошкови су износили 2.611.000 динара.

Како се с чврстим опасним отпадом, који се сакупљао и сортирао на нивоу дирекција, тј. на месту настанка, није се адекватно поступало на нивоу Завода за израду новчаница и кованог новца, планирана је куповина опреме за збирно сакупљање, као и налажење фирми за управљање тим отпадом. Поред тога, планирана је куповина опреме за поништавање отпада безбедносне и сигурносне штампе, будући да подлеже посебним мерама поништаја, у складу с безбедносним захтевима и захтевима законских прописа.

Безбедно управљање хемикалијама потребно је обезбедити у свим фазама животног циклуса хемикалије, а посебно у делу употребе на радном месту путем контроле ризика и заштите радника у процесу рада. Истовремено, неопходно је и да се безбедно рукује хемикалијама како животна средина не би била доведена у опасност.

Резултати активности на пословима управљања опасним хемикалијама

Редовно су ажуриране листе коришћених хемикалија, уз навођење карактеристика свих нових коришћених хемикалија. Истовремено, с променом хемикалија ажурирани су и безбедносни листови, који су доступни на месту примене. Такође, обављено је безбедно складиштење хемикалија. У производним дирекцијама редовно се прати њихова потрошња на дневном и месечном нивоу, док се на годишњем нивоу надлежне државне институције обавештавају о њиховој потрошњи.

Контрола емисије гасова

Ради очувања и заштите животне околине, према захтевима одговарајућих прописа, вршене су редовне контроле и одржавање котлова, што подразумева низ активности у регулисању рада горионика и подешавање параметара сагоревања. Такође, урађена је и контрола емисије штетних гасова сагоревањем нискосумпорног мазута у котларници (два пута у току године на оба котла). Резултати мерења су показали да се добијене вредности крећу у дозвољеним границама. Извршена је замена апарата са системом гашења пожара халоном, гасом који представља опасност на глобалном нивоу, системом који се не базира на штетном гасу.

У оквиру наведених активности и мера, постоји сарадња с Министарством пољопривреде, шумарства, и водопривреде – Сектор водопривреде,

Министарством енергетике, развоја и заштите животне средине, Градском управом Београда и осталим организацијама у домену управљања отпадом и отпадним водама, уз придржавање законских прописа.

Такође, треба напоменути да су активности које се предузимају у наведеним областима и у функцији остваривања предуслова за добијање сертификата *ISO 14001*, чиме би се заокружило опредељење Завода за израду новчаница и кованог новца да запосленима створи услове за безбедан рад и безбедну животну средину.

Иако природа активности у домену графичке индустрије не пружа могућност потпуне елиминације опасних технологија, применом наведених активности покушава се да се максимално смањи њихов утицај на радну и животну средину. Образовање запослених и развијање свести о факторима ризика је веома битно. На тај начин се доприноси њиховој мотивацији, што се огледа у бољој организацији рада и смањењу могућег неповољног утицаја.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

На нивоу седишта, запослени од априла 2008. године у својим објектима одвајају и прикупљају папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад. У току 2011.

године са сортирањем отпада започели су и запослени у филијалама у Новом Саду, Крагујевцу, Ужицу и Нишу.

У зградама Народне банке Србије води се рачуна о трошењу електричне енергије (обичне сијалице замењене су штедљивим). Зграда на Славији спада у ред високоаутоматизованих зграда. У свим просторијама налазе се детектори присуства, који се аутоматски активирају и регулишу температуру. Систем се око шест сати ујутро сам покреће и загрева простор на 19°C. Након доласка запослених температура се подиже на оптималних 22°C. При сваком отварању прозора систем грејања или хлађења аутоматски престаје с радом.

Редовно се врши рециклажа потрошног материјала, укључујући тонер касете, папир и ПЕТ амбалажу.

Испод потписа који чини саставан део сваког запосленог стоји порука – „Размисли пре него што одштампаш“, која сугерише да је неопходно размишљати о папиру као ресурсу који се користи у свакодневном раду. Коришћењем електронске поште као комуникационог канала скренули смо пажњу на значај заштите животне средине.

На крају да наведемо да се Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије штампа на сертификованом папиру, који је произведен у складу с принципом контролисаног раста шума.

ПАПИР	2012.	2011.	2010.	2009.	2008.
Седиште и Филијала у Београду	43.230 кг	47.270 кг	59.490 кг	32.213 кг	13.404 кг
Филијала у Новом Саду	3.272 кг	1.500 кг	-	-	-
Филијала у Крагујевцу	14.160 кг		-	-	-
Филијала у Нишу	4.230 кг	477,50 кг	-	-	-
Филијала у Ужицу	3.020 кг		-	-	-

ПЕТ	2012.	2011.	2010.	2009.	2008.
Седиште, Филијала у Београду и Филијала у Новом Саду	4.130 кг	4.250 кг	3.640 кг	-	1.750 кг
Филијала у Крагујевцу	Одваја се ПЕТ амбалажа коју преузимају комунална предузећа		-	-	-
Филијала у Нишу			-	-	-
Филијала у Ужицу			-	-	-

ТОНЕР КАСЕТЕ	2012.	2011.
Седиште и Филијала у Београду	871 ком.	93 ком.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност...
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Нови Сад: Стојков). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Штампа
Штампарија Стојков

Контакт
Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-194
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.